

eul_wid: nlq-aa

Ἰουβας ὁ Μαυρουσίων βασιλεύς · Juba II of Mauretania

Roman History Fragments

Ἀποσπάσματα

Period: Ἑλληνιστική Hellenistic

Dialect: Κοινή Koine

Domain: Ἱστορία History

Format: Πεζός Prose

t1-20 ΡΩΜΑΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ. E LIBRO PRIMO.

- ¹ Steph. Byz.: Ἀβοριγῖνες, ἔθνος Ἰταλικόν, ὡς Ἰόβας ἐν Ῥωμαϊκῇ ἱστορίᾳ πρώτη· «Μέχρι μὲν οὖν τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου τὴν ἀρχαίαν Ἀβοριγίνην (l. Ἀβοριγίνων ὀνομασίαν) διέσωζον, Λατίνου δὲ βασιλεύσαντος οὕτω προσηγορεύθησαν.» Τὰ αὐτὰ καὶ Χάραξ. Idem: Λαβίνιον, πόλις Ἰταλίας, Αἰνείου κτίσμα· Ἰόβας ἐν πρώτῳ· ἀπὸ τοῦ τῆς βασιλέως θυγατρὸς Λαβινίας. ^[5]
- ³ Idem: Ὡστία, πόλις Ἰταλίας. Ἰόβας ἐν πρώτῳ Ῥωμαϊκῇ ἱστορίᾳ· «Ἀπὸ μὲν τῶν βορείων μερῶν ὁ Τίβερις Ὡστία πόλιν πλησίον.» Plutarchus Romul.
- ⁴ c. 14: Ἀρπασθῆναι δέ φασιν, οἱ μὲν, τριάκοντα μόνας, ἅφ' ὧν καὶ τὰς φρατρίας ὀνομασθῆναι· Οὐαλέριος δὲ Ἀντίας ἐπτὰ καὶ εἴκοσι καὶ πεντακοσίας· Ἰόβας δὲ τρεῖς καὶ ὀγδοήκοντα καὶ ἑξακοσίας παρθένους. Idem ib. ^[5]
- ⁵ c. 15: Τὸν Ταλάσιον ..., ὥσπερ Ἕλληνες τὸν Ὑμέναιον, ἀπάδουσι Ῥωμαῖοι τοῖς γάμοις ... Οἱ δὲ πλεῖστοι νομίζουσιν, ὧν καὶ ὁ Ἰόβας ἐστὶ, παράκλησιν εἶναι καὶ παρακέλευσιν εἰς φιλεργίαν καὶ ταλασίαν, οὕτω τότε τοῖς Ἑλληνικοῖς ὀνόμασι τῶν Ἰταλικῶν ἐπικεχυμένων. Idem Rom. ^[5]
- ⁶ c. 17: Ἐάλω δὲ καὶ Ταρπήιος προδοσίας ὑπὸ Ῥωμαίων διωχθεὶς, ὡς Ἰόβας φησὶ Γάλβαν Σουλπίκιον ἱστορεῖν. Plutarch.
- ⁷ Numa c. 7: Δεύτερον (Νουμᾶς) δὲ τοῖς οὖσιν ἱερεῦσι Διὸς καὶ Ἄρεος τρίτον Ῥωμύλου προσκατέστησεν, ὃν Φλαμῖνα Κυρινάλιον ὠνόμασεν. Ἐκάλουν δὲ καὶ τοὺς προγενεστέρους Φλαμῖνας ἀπὸ τῶν περικρανίων πύλων, οὓς περὶ ταῖς κεφαλαῖς φοροῦσι, πιλαμένας τινὰς ὄντας, ὡς ἱστοροῦσι, τῶν Ἑλληνικῶν ὀνομάτων τότε μᾶλλον ἢ νῦν τοῖς Λατίνοις ἀνακεκραμένων. Καὶ γὰρ ἅς ἐφόρουν οἱ βασιλεῖς λαίνας ὁ Ἰόβας χλαίνας φησὶν εἶναι καὶ τὸν ὑπηρετοῦντα τῷ ἱερεῖ τοῦ Διὸς ἀμφιθαλῇ παῖδα λέγεσθαι Κάμιλλον, ὡς καὶ τὸν Ἑρμῆν οὕτως ἔνιοι τῶν Ἑλλήνων Κάμιλλον ἀπὸ τῆς διακονίας προσηγόρευον. Idem ib. ^[10]
- ⁸ c. 13: Αὐτὰς δὲ τὰς πέλτας (τῶν Σαλίων) ἀγκύλια καλοῦσι διὰ τὸ σχῆμα. Κύκλος γὰρ οὐκ ἔστιν οὐδὲ ἀποδίδωσιν, ὡς πέλτη, τὴν περιφέρειαν, ἀλλ' ἐκτομὴν ἔχει γραμμῆς ἐλικοειδοῦς, ἥς αἱ κεραῖαι καμπὰς ἔχουσαι καὶ συνεπιστρέφουσαι τῇ πυκνότητι πρὸς ἀλλήλας ἀγκύλον τὸ σχῆμα ποιοῦσιν· ἢ διὰ τὸν ἀγκῶνα, περὶ ὃν περιφέρονται. Ταῦτα γὰρ ὁ Ἰόβας εἴρηκε γλιχόμενος ἐξελληνίσαι τοῦνομα. Athenaeus III: Τὸν δὲ μῆνα τοῦτον (Φεβρουάριον) κληθῆναι φησιν ὁ Μαυρούσιος Ἰόβας ἀπὸ τῶν κατουδαίων φόβων κατ' ἀναίρεσιν τῶν δειμάτων, ἐν ᾧ τοῦ

χειμῶνός ἐστι τὸ ἀκμαιότατον, καὶ ἔθος τότε τοῖς κατοικομένοις τὰς χοὰς ἐπιφέρειν πολλαῖς ἡμέραις. ^[5]

10 Plutarchus Qu. Rom. c. 24: Διὰ τί τρεῖς τοῦ μηνὸς ἀρχὰς καὶ προθεσμίας ἔχουσιν, οὐ ταῦτὸ διάστημα τῶν ἡμερῶν μεταξὺ λαμβάνοντες; Πότερον, ὥς οἱ περὶ τὸν Ἰόβαν ἱστοροῦσιν, ὅτι ταῖς καλάνδαις ἐκάλουν τὸν δῆμον οἱ ἄρχοντες, καὶ κατήγγελλον εἰς πέμπτην τὰς νόννας, εἰδοὺς δὲ ἡμέραν ἱερὰν ἐνόμιζον; Idem ib. ^[5]

11 c. 89: Διὰ τί τὰ Κυρινάλια μωρῶν ἑορτὴν ὀνομάζουσιν; Ἡ ὅτι τὴν ἡμέραν ταύτην ἀποδεδώκεισαν, ὥς Ἰόβας φησὶ, τοῖς τὰς αὐτῶν φρατρίας ἀγνοοῦσιν; Ἡ τοῖς μὴ θύσασιν, ὥσπερ οἱ λοιποὶ, κατὰ φυλὰς ἐν τοῖς Φουρνικαλίοις, δι' ἀσχολίαν ἢ ἀποδημίαν ἢ ἄγνοιαν, ἐδόθη τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ τὴν ἑορτὴν ἐκείνην ἀπολαβεῖν; Idem ib. ^[5]

12 c. 4: Διὰ τί τοῖς ἄλλοις Ἀρτεμισίοις ἐπεικῶς ἐλάφω κέρατα προσπατταλεύουσι, τῷ δ' ἐν Ἀβεντίνῳ βοῶν; Ἡ τοῦ παλαιοῦ συμπτώματος ἀπομνημονεύοντες; λέγεται γὰρ ἐν Σαβίνοις Ἀντρωνι Κορατίῳ βοῦς ἐκπρεπὴς ὄψει καὶ μεγέθει διαφέρουσα τῶν ἄλλων γενέσθαι μάντεως δέ τινος αὐτῷ φράσαντος, ὅτι τοῦ καθιερεύσαντος Ἀρτέμιδι τὴν βοῦν ἐκείνην ἐν Ἀβεντίνῳ πέπρωται μεγίστην γενέσθαι καὶ βασιλεῦσαι τῆς Ἰταλίας ἀπάσης τὴν πόλιν, ἐλθεῖν μὲν εἰς Ῥώμην τὸν ἄνθρωπον, ὥς θύσοντα τὴν βοῦν· οἰκέτου δὲ κρύφα τῷ βασιλεῖ Σερουίῳ τὸ μάντευμα φράσαντος, ἐκείνου δὲ Κορνηλίῳ τῷ ἱερεῖ, προστάξαι τὸν Κορνήλιον τῷ Ἀντρωνι λούεσθαι πρὸ τῆς θυσίας ἀπὸ τοῦ θύμβρεως· νενομίσθαι γὰρ οὕτω τοὺς καλλιερῶντας. Ἐκείνον οὖν ἀπελθόντα λούσεσθαι, τὸν δὲ Σερουῖον φθάσαντα, θῦσαι τῇ θεῷ τὴν βοῦν, καὶ τῷ ἱερῷ τὰ κέρατα προσπατταλεῦσαι. Ταῦτα καὶ ὁ Ἰόβας ἱστόρηκε καὶ Βάρρων· πλὴν ὅτι τοῦνομα τοῦ Ἀντρωνος Βάρρων οὐ γέγραφεν, οὐδ' ὑπὸ Κορνηλίου φησὶ τοῦ ἱερέως, ἀλλ' ὑπὸ τοῦ νεωκόρου παρακρουσθῆναι τὸν Σαβῖνον. Idem ib. ^[20]

13 c. 59: Διὰ τί κοινὸς ἦν βωμὸς Ἡρακλέους καὶ Μουσῶν; Ἡ ὅτι γράμματα τοὺς περὶ Εὐάνδρον ἐδίδαξεν Ἡρακλῆς, ὥς Ἰόβας ἱστόρηκε; Καὶ τὸ πρᾶγμα σεμνὸν ἐνομίζετο, φίλους καὶ συγγενεῖς διδασκόντων· ὁψὲ δ' ἤρξαντο μισθοῦ διδάσκειν, καὶ πρῶτος ἀνέωξε γραμματοδιδασκαλεῖον Σπόριος Καρβίλιος ἀπελεύθερος Καρβιλίου τοῦ πρώτου γαμετὴν ἐκβαλόντος. Idem ib. ^[5]

14 c. 78: Διὰ τί τῶν οἰωνῶν ὁ καλούμενος ἀριστερὸς, αἴσιος; ... Ἡ μάλλον, ὥς Ἰόβας φησὶ, τοῖς πρὸς τὰς ἀνατολὰς ἀποβλέπουσιν ἐν ἀριστερᾷ γίνεται τὸ βόρειον; ὁ δὲ τοῦ κόσμου δεξιὸν ἔνιοι τίθενται καὶ καθυπέρτερον. E LIBRO SECUNDO. ^[5]

15 (τ) Steph. Byz.: Νομαντία, πόλις Ἰβηρίας. Ἰόβας ἐν δευτέρῳ Ῥωμαϊκῆς ἀρχαιολογίας. Steph. ^[1]

16 Byz.: Ἀρβάκη, πόλις ἐν Κελτιβηρίᾳ, ὥς Ἰόβας. Τὸ ἐθνικὸν Ἀρβακαῖος. Plutarchus Comp.

17 Pelop. c. Marcell. c. 1: Ἀννίβαν δὲ Μάρκελλος, ὥς μὲν οἱ περὶ Πολύβιον λέγουσιν, οὐδ' ἅπαξ ἐνίκησεν, ἀλλ' ἀήττητος ὁ ἀνὴρ δοκεῖ διαγενέσθαι μέχρι Σκηπίωνος, ἡμεῖς δὲ Λιβίῳ, Καίσαρι, Νέπωτι καὶ τῶν Ἑλληνικῶν τῷ βασιλεῖ Ἰόβᾳ πιστεύομεν, ἥττας τινὰς καὶ τροπὰς ὑπὸ Μαρκέλλου τῶν σὺν Ἀννίβᾳ γενέσθαι· μεγάλην δ' αὐταὶ ροπὴν οὐδεμίαν ἐποίησαν, ἀλλ' ἔοικε ψευδόπτωμά τι γενέσθαι περὶ τὸν Λίβυν ἐν ταῖς συμπλοκαῖς ἐκείναις. Plutarch. ^[5]

18 Sulla c. 16: Ἐπεὶ δὲ ἀποκρουσθεὶς ἐκεῖθεν ὁ Ἀρχέλαος ὥρμησεν ἐπὶ τὴν Χαιρώνειαν, οἱ συστρατευσάμενοι τῶν Χαιρωνέων ἐδέοντο τοῦ Σύλλα μὴ προέσθαι τὴν πόλιν, ἐκπέμπει τῶν χιλιάρχων ἓνα Γαβίνιον μετὰ τάγματος ἑνὸς καὶ τοὺς Χαιρωνεῖς ἀφίησι βουλευθέντας μὲν, οὐ μὴν δυνηθέντας φθῆναι τὸν Γαβίνιον. Οὕτως ἦν ἀγαθὸς καὶ προθυμότερος εἰς τὸ σῶσαι τῶν σωθῆναι δεομένων. Ὁ δὲ Ἰόβας οὐ Γαβίνιον φησὶ πεμφθῆναι, ἀλλὰ Ἐρίκιον. Ἡ μὲν οὖν πόλις ἡμῶν παρὰ τοσοῦτον ἐξέφυγε τὸν κίνδυνον. Plutarch. ^[10]

19 Sertor. c. 9: τὴν Τίγγιν, εἰς ἣν ὁ Ἀσκαλὶς συνέφυγε μετὰ τῶν ἀδελφῶν, ἐξεπολιόρκησεν. Ἐνταῦθα τὸν Ἀνταῖον οἱ Λίβυες ἱστοροῦσι κεῖσθαι· καὶ τὸν τάφον αὐτοῦ Σερτώριος διέσκαψε

τοῖς βαρβάροις ἀπιστῶν διὰ μέγεθος. Ἐντυχὼν δὲ τῷ σώματι πηχῶν ἐξήκοντα μῆκος, ὥς φασι, κατεπλάγη καὶ σφάγιον ἐντεμὼν συνέχωσε τὸ μνήμα καὶ τὴν περὶ αὐτοῦ τιμὴν τε καὶ φήμην συνηύξησε. Τιγεννῖται δὲ μυθολογοῦσιν Ἀνταίου τελευτήσαντος τὴν γυναῖκα Τίγγην Ἡρακλεῖ συνελθεῖν, Σόφακα δ' ἐξ αὐτῶν γενόμενον βασιλεῦσαι τῆς χώρας καὶ πόλιν ἐπώνυμον τῆς μητρὸς ἀποδειξαι, Σόφακος δὲ παῖδα γενέσθαι Διόδωρον, ᾧ πολλὰ τῶν Λιβυκῶν ἔθνων ὑπήκουσεν Ἑλληνικὸν ἔχοντι στράτευμα τῶν αὐτόθι κατωκισμένων ὑφ' Ἡρακλέους Ὀλβιανῶν καὶ Μυκηναίων. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἀνακείσθω τῇ Ἰόβα χάριτι τοῦ πάντων ἱστορικωτάτου βασιλέων· ἐκεῖνου γὰρ ἱστοροῦσι τοὺς προγόνους Διοδώρου καὶ Σόφακος ἀπογόνους εἶναι. Athenaeus VI: Μέχρι γὰρ τῶν Μακεδονικῶν χρόνων κεραμέοις σκεύεσιν οἱ δειπνοῦντες διηκονοῦντο, ὥς φησιν ὁ ἐμὸς Ἰόβας. ^[15]

- 20 Μεταβαλόντων δ' ἐπὶ τὸ πολυτελέστερον Ῥωμαίων τὴν δίαιταν, κατὰ μίμησιν ἐκδαιτηθεῖσα Κλεοπάτρα, ἢ τὴν Αἰγύπτου καταλύσασα βασιλείαν, τοῦνομα οὐ δυναμένη ἀλλάξει, ἀργυροῦν καὶ χρυσοῦν ἀπεκάλει κέραμον αὐτὸ, κέραμά τ' ἀπεδίδοτο τὰ ἀποφόρητα τοῖς δειπνοῦσι· καὶ τοῦτ' ἦν τὸ πολυτελέστατον. ΑΣΣΥΡΙΑΚΑ ἐν βίβλοις β'. ^[5]
- 21a Tatianus Or. adv. Gr. c. 58: Βηρωσὸς δέ ἐστιν ἀνὴρ ἱκανώτατος, καὶ τούτου τεκμήριον Ἰόβας, ὃς περὶ Ἀσσυρίων γράφων παρὰ Βηρωσοῦ φησι μεμαθηκέναι τὴν ἱστορίαν. Εἰσὶ δὲ αὐτῷ βίβλοι περὶ Ἀσσυρίων δύο. Clem. ^[5]
- 21b Alex. Str. I, 21: Ἐν δὲ τῷ δωδεκάτῳ ἔτει τῆς Σεδεκίου βασιλείας Ναβουχοδονόσορ πρὸ τῆς Περσῶν ἡγεμονίας ἔτεσιν ἑβδομήκοντα ἐπὶ Φοίνικας καὶ Ἰουδαίους ἐστράτευσεν, ὥς φησι Βῆρωσος ἐν ταῖς Χαλδαϊκαῖς ἱστορίαις. Ἰόβας δὲ περὶ Ἀσσυρίων γράφων ὁμολογεῖ τὴν ἱστορίαν παρὰ Βηρώσσου εἰληφέναι μαρτυρῶν ἀλήθειαν τάνδρι. Plinius H. ^[5]
- 22 N. VIII, 42: Equum adamatum a Semiramide usque ad coitum Juba auctor est. LIBYKA.
- 23 (τ) E LIBRO TERTIO. Plutarch. Par. m. c. 23: Μετὰ τὴν Ἰλίου πόρθησιν ἐξεβράσθη Διομήδης εἰς Λιβύην. Ἐνθα Λύκος ἦν βασιλεὺς, ἔθος ἔχων τοὺς ξένους Ἄρει τῷ πατρὶ θύειν. Καλλιρρόη δὲ, ἢ θυγάτηρ, ἐρασθεῖσα Διομήδους, τὸν πατέρα προὔδωκε, καὶ τὸν Διομήδην ἔσωσε λύσασα τῶν δεσμῶν· ὁ δὲ, ἀμελήσας τῆς εὐεργετίδος, ἀπέπλευσεν· ἢ δὲ βρόχῳ ἐτελεύτησεν· ὥς Ἰόβας ἐν τρίτῃ Λιβυκῶν. Athenaeus III: Αἰμιλιανὸς δὲ ἔλεγεν Ἰόβαν τὸν Μαυρουσίων βασιλέα, ἄνδρα πολυμαθέστατον, ἐν τοῖς Περὶ Λιβύης συγγράμμασι, μνημονεύοντα τοῦ κιτρίου, καλεῖσθαι φάσκειν αὐτὸ παρὰ τοῖς Λίβυσι μῆλον Ἑσπερικόν, ἀφ' ᾧ καὶ Ἡρακλέα κομίσαι εἰς τὴν Ἑλλάδα τὰ χρύσεα διὰ τὴν ιδέαν λεγόμενα μῆλα. ^[5]
- 25 Plinius XIII, 29, de citris arboribus Mauritaniae: Venumdatae sunt et duae a Juba rege pendentes: quarum alteri pretium fuit sestertium duodecies centena millia, alteri paullo minus. Plinius H.
- 26 N. V, 1: Suetonius Paulinus, quem consulem vidimus, primus Romanorum ducum transgressus quoque Atlantem aliquot millium spatio, prodidit de excelsitate quidem eius quae ceteri: imas radices densis altisque repletas silvis incognito genere arborum, proceritatem spectabilem esse enodi nitore, frontes cupressis similes, praeterque gravitatem odoris tenui eas obduci lanugine: quibus addita arte, posse quales e bombyce vestes confici. Verticem altis etiam aestate operiri nivibus. Decumis se eo pervenisse castris, et ultra ad fluvium, qui Ger vocaretur, per solitudines nigri pulveris eminentibus interdum velut exustis cautibus, loca inhabitabilia fervere, quanquam hiberno tempore, expertum. Qui proximos inhabitent saltus, refertos elephantorum ferarumque et serpentium omni genere, Canarios appellari. Quippe victum eius animalis promiscuum his esse, et dividua ferarum viscera. Iunctam Aethiopum gentem, quos Perorsos vocant, satis constat, Iuba, Ptolemaei pater, qui primus utrique

Mauritaniae imperavit, studiorum claritate memorabilior etiam quam regno, similia prodidit de Atlante: praeterque gigni ibi herbam, euphorbiam nomine, ab inventore medico suo appellatam. Cuius lacteum succum miris laudibus celebrat in claritate visus contraque serpentes et venena omnia, privatim dicato volumine. DE EUPHORBIA Plinius XXV, 38: Invenit et patrum nostorum aetate rex Iuba (herbam), quam appellavit Euphorbiam, medici sui nomine. ^[1]

- 27 (τ) Frater is fuit Musae, a quo Divum Augustum conservatum indicavimus ... Sed Iubae volumen quoque exstat de ea herba, et clarum praeconium. Invenit eam in monte Atlante: specie thyrsi, foliis acanthinis. Vis tanta est, ut e longinquo succus excipiat: incisae conto, subditis excipulis ventriculo haedino, humor lactis videtur effluere: siccatus quum coit, thuris effigiem habet. Qui colligunt clarius vident. Contra serpentes medetur, quacunque parte percussa: vertice inciso, et medicamento addito. Ibi Gaetuli, qui legunt, haedino lacte adulterant: sed discernitur igni. Id enim quod sincerum non est, fastidiendum odorem habet. Plinius VI, 36: Nec Mauritaniae insularum certior fama est. ^[15]
- 28 Paucas modo constat esse ex adverso Autololum, a Iuba repertas, in quibus Gaetulicam purpuram tingere instituerat. Sunt, qui ultra eas Fortunatas putant esse, quasdamque alias ... Iuba de Fortunatis ita inquisivit: sub meridie quoque positas esse prope occasum, a Purpurariis DCXXV mill. passuum, sic ut CCL supra occasum navigetur: deinde per LXXV mill. passuum ortus petatur. Primam vocari Ombrion nullis aedificiorum vestigiis: habere in montibus stagnum, arbores similes ferulae: ex quibus aqua exprimatur, ex nigris amara, ex candidioribus potui iucunda. Alteram insulam Iunoniam appellari; in ea aediculam esse tantum lapide exstructam. Ab ea in vicino eodem nomine minorem. Deinde Caprariam lacertis grandibus refertam. In conspectu earum esse Nivariam, quae hoc nomen accepit a perpetua nive, nebulosam. Proximam ei Canariam vocari a multitudine canum ingentis magnitudinis; ex quibus perducti sunt Iubae duo: apparentque ibi vestigia aedificiorum. Quum autem omnes copia pomorum et avium omnis genetis abundant, hanc et palmetis caryotas ferentibus, ac nuce pinea abundare. Esse copiam et mellis. Papyrus quoque et siluros in amnibus gigni: infestari eas belluis, quae expellantur assidue, putrescentibus. Plinius V, 10: Nilus incertis ortus fontibus, it per deserta et ardentia: et immenso longitudinis spatio ambulans, fama quoque tantum inermi quaesito cognitus, sine bellis, quae ceteras omnes terras invenere. ^[5]
- 29 Originem (ut Iuba rex potuit inquirere) in monte inferioris Mauritaniae, non procul Ocenao habet, lacu protinus stagnante, quam vocant Nilidem. Ibi pisces reperiuntur alabetae, coracini, siluri. Crocodilus quoque inde ob argumentum hoc Caesariae in Iseo dicatus ab eo spectatur hodie. Praeterea observatum est, prout in Mauritania nives imbresque satiaverint, ita Nilum increscere. Ex hoc lacu profusus indignatur fluere per arenosa et squalentia, conditque se aliquot dierum itinere. Mox alio lacu maiore in Caesariensis Mauritaniae gente Massaesylum erumpit, et hominum coetus veluti circumspicit, iisdem animalium argumentis: iterum arenis receptus conditur rursus XX dierum desertis ad proximos Aethiopes: atque ubi iterum senserit hominem, prosilit, fonte (ut verisimile est) illo quem Nigrin vocavere. Inde Africam ab Aethiopia dispescens, etiamsi non protinus populis, feris tamen et belluis frequens, silvarumque opifex medios Aethiopas secatur, cognominatus Astapus; quod illarum gentium lingua significat aquam e tenebris profluentem. Aelian. ^[25]
- 30 N. An. IX, 58: Λέγει δὲ ὁ Ἰόβας γενέσθαι μὲν αὐτοῦ τῷ πατρὶ πολυετῇ Λίβυν ἐλέφαντα, κατιόντα ἐκ τῶν ἄνω τοῦ γένους· καὶ Πτολεμαίῳ δὲ τῷ Φιλαδέλφῳ Αἰθίοπα, καὶ ἐκεῖνον ἐκ πολλοῦ βιώσαντα, γενέσθαι πρῶτον καὶ ἡμερώτατον, τὰ μὲν ἐκ τῆς πρὸς τοὺς ἀνθρώπους

συντροφίας, τὰ δὲ ἐκ τοῦ γένους πωλευθέντα. Σελεύκου τε τοῦ Νικάνορος κτῆμα ἄδει Ἰνδὸν ἐλέφαντα, καὶ μέντοι καὶ διαβίωναι τοῦτον μέχρι τῆς τῶν Ἀντιόχων ἐπικρατείας φησίν. Plinius H. ^[5]

- 31 N. VIII, 55: Unguentariam quandam dilectam (ab elephanto) Juba tradit. Omnium amoris fuere argumenta, gaudium a conspectu, blanditiaeque inconditae, stipesque, quas populus dedisset, servatae et in sinum effusae. Nec mirum esse amorem quibus sit memoria. Idem namque tradit, agnitum in senecta, multos post annos, qui rector in juvenia fuisset. Idem divinationem quandam justitiae. Quum Bocchus rex triginta elephantis totidem, in quos saevire instituerat, stipitibus alligatos objecisset, procursantibus inter eos qui lacerarent, non potuisse effici, ut crudelitatis alienae ministerio fungerentur. Plutarch. ^[10]
- 32 De sollert. an. c. 17: Τό γε μὴν κοινωνικὸν μετὰ τοῦ συνετοῦ τοὺς ἐλέφαντας ἀποδείκνυσθαι φησιν ὁ Ἰόβας. Ὀρύγματα γὰρ αὐτοῖς οἱ θηρεύοντες ὑπεργασάμενοι λεπτοῖς φρυγάνοις καὶ φορυτῶ κούφῳ κατερέφουσιν· ὅταν οὖν εἰς ὀλισθῇ, πολλῶν ὁμοῦ πορευομένων, οἱ λοιποὶ φοροῦντες ὕλην καὶ λίθους ἐμβάλλουσιν, ἀναπληροῦντες τὴν κοιλότητα τοῦ ὀρύγματος, ὥστε ῥαδίαν ἐκεῖνῳ γενέσθαι τὴν ἔκβασιν. Ἰστορεῖ δὲ καὶ εὐχῇ χρησθαι θεῶν τοὺς ἐλέφαντας ἀδιδάκτως, ἀγνιζομένους τε τῇ θαλάσῃ, καὶ τὸν ἥλιον ἐκφανέντα προσκυνοῦντας, ὥσπερ χειρὸς ἀνατάσει τῆς προβοσκίδος. Ὅθεν καὶ θεοφιλέστατόν ἐστι τὸ θηρίον, ὡς Πτολεμαῖος ὁ Φιλοπάτωρ ἐμαρτύρησε. Κρατήσας γὰρ Ἀντιόχου, καὶ βουλόμενος ἐκπρεπῶς τιμῆσαι τὸ θεῖον, ἄλλα τε πάμπολλα κατέθυσεν ἐπινίκια τῆς μάχης, καὶ τέσσαρας ἐλέφαντας εἴτα νύκτωρ ὀνειράσιν ἐντυχὼν, ὡς τοῦ θεοῦ μετ' ὀργῆς ἀπειλοῦντος αὐτῷ διὰ τὴν ἀλλόκοτον ἐκείνην θυσίαν, ἰλασμοῖς τε πολλοῖς ἐχρήσατο, καὶ χαλκοῦς ἐλέφαντας ἀντὶ τῶν σφαγέντων ἀνέστησε τέσσαρας. Plutarchus ibid. ^[20]
- 33 c. 25: Ἡ δὲ τῶν ἐλεφάντων ἱστορία, φίλε, τῶν εἰς τὰ ὀρύγματα φορούντων καὶ τὸν ὀλισθέντα διὰ χώματος ἀναβιβαζόντων, ἔκτοπός ἐστι δεινῶς καὶ ἀλλοδαπῇ, καὶ καθάπερ ἐκ βασιλικοῦ διαγράμματος ἐπιτάττουσα πιστεύειν αὐτῇ τῶν Ἰόβα βιβλίων· ἀληθὴς δ' οὐσα, πολλὰ δείκνυσσι τῶν ἐνάλων μηδὲν ἀπολειπόμενα τῷ κοινωνικῷ καὶ συνετῷ τοῦ σοφωτάτου τῶν χερσαίων. Philostratus De Vit. ^[5]
- 34a Apollon. c. 13: Ἰόβας δὲ ὃς ἤρξε ποτε τοῦ Λιβυκοῦ ἔθνους, φησὶ μὲν ξυμπεσεῖν ἀλλήλοις ἐπ' ἐλεφάντων πάλαι Λιβυκοὺς ἱππέας (εἶναι δὲ τοῖς μὲν πύργον ἐς τοὺς ὀδόντας κεχαραγμένον, τοῖς δὲ οὐδέν)· νυκτὸς δὲ ἐπιλαβούσης τὴν μάχην, ἡττηθῆναι μὲν τοὺς ἐπισήμους φησὶ, φυγεῖν δὲ ἐς τὸν Ἀτλαντα τὸ ὄρος· αὐτὸς δὲ ἐλεῖν τετρακοσίων μήκει ἐτῶν ὕστερον τῶν διαφυγόντων ἕνα, καὶ τοῦπίσημον εἶναι αὐτῷ κοῖλον, καὶ οὕτω περιτετριμμένον ὑπὸ τοῦ χρόνου. Οὗτος ὁ Ἰόβας τοὺς ὀδόντας κέρατα ἡγεῖται, τῷ φύεσθαι μὲν αὐτοὺς ὅθεν περ οἱ κρόταφοι, παραθήγεσθαι δὲ μηδενὶ ἐτέρῳ, μένειν δ' ὡς ἔφυσαν, καὶ μὴ, ὅπερ οἱ ὀδόντες, ἐκπίπτειν, εἴτα φύεσθαι. Idem ib. ^[10]
- 34b c. 15: Ἐγὼ δὲ εὖρον ἐν τοῖς Ἰόβα λόγοις, ὡς καὶ ξυλλαμβάνουσιν ἀλλήλοις ἐν τῇ θήρᾳ καὶ προΐστανται τοῦ ἀπειπόντος, καὶ ἐξέλωνται αὐτὸν, τὸ δάκρυον τῆς ἀλόης ἐπαλείφουσι τοῖς τραύμασι περιεστῶτες ὥσπερ ἰατροί. Plinius H. ^[5]
- 35 N. VIII, 4: Praedam ipsi (elephanti) in se expetendam sciunt solam esse in armis suis, quae Juba cornua appellat, Herodotus ... dentes. Ex Juba sua hausit etiam Aelian.
- 36 N. An. VII, 23: Ἀμύνεσθαι δὲ τὸν προαδικήσαντα ὁ λέων οἶδε· καὶ εἰ μὴ παραχρῆμα αὐτῷ τιμωρῆσαι, ἀλλὰ γε καὶ μετόπισθεν ἔχει κότον, ὄφρα τελέσῃ, ἐν στήθεσιν ἐοῖσιν. Καὶ τούτου μαρτύριον Ἰόβας ὁ Μαυρούσιος, ὁ τοῦ παρὰ Ῥωμαίοις ὀμηρεύσαντος πατὴρ. Ἥλαυνέ ποτε διὰ τῆς ἐρήμης ἐπὶ τινὰ ἔθνη τῶν ἀποστάντων, καὶ τις αὐτῷ τῶν παραθεόντων μειρακίσκος

εὐγενῆς μὲν καὶ ὠραῖος, ἤδη δὲ θηρατικὸς, λέοντά πως παρὰ τὴν ὁδὸν ἐκφανεῖντα ἀκοντίῳ βάλλει, καὶ σκοποῦ μὲν ἔτυχε καὶ ἔτρωσεν, οὐ μὴν ἀπέκτεινεν. Κατὰ σπουδὴν δὲ τῆς ἐλάσεως οὔσης, τὸ μὲν θηρίον ἀνεχώρησεν, παρέδραμε δὲ καὶ ὁ τρώσας καὶ οἱ λοιποί. Ἐνιαυτοῦ γε μὴν διελθόντος ὀλοκλήρου, ὁ μὲν Ἰόβας κατορθώσας ἐφ' ἃ ἐστάλη, τὴν αὐτὴν ὑποστρέφων ἔρχεται κατὰ τὸν τόπον, ἔνθα ἔτυχεν ὁ λέων τρωθεῖς. Καὶ ὄντος πλήθους παμπόλλου, πρόσεισι τὸ θηρίον ἐκεῖνο, καὶ τῶν μὲν ἄλλων ἀπέχεται, συλλαμβάνει δὲ τὸν τρώσαντα πρὸ ἐνιαυτοῦ, καὶ τὸν θυμὸν, ὃν περ οὖν παρὰ τὸν χρόνον τὸν προειρημένον ἐφύλαττεν, ἀθρόον ἐκχεῖ, καὶ διασπᾷ τὸ μειράκιον γυνώσας· ἐτιμώρησε δὲ οὐδείς, φοβηθέντες ὀργὴν λέοντος ἰσχυρὰν καὶ δεινῶς ἐκπληκτικὴν· ἄλλως τε καὶ ἡ πορεία ἤπειγεν. Pollux V, 88: Εὖρον μέντοι ἐγὼ . [20]

37 .. ἐπὶ ἐλεφάντων στρυνύζουσιν παρὰ Ἰόβα. Hesychius: Λιβυφοίτην; τὸν ἐπιγινόμενον Λίβυσιν.

38 Ἰόβας. DE ARABIA (ET VICINIS REGIONIBUS) Plinius H.

39 N. VI, 26: Sed priusquam haec (sc. de Carmania ac Perside atque Arabia) generatim persequamur, indicare convenit, quae prodit Onesicritus, classe Alexandri circumvectus in mediterranea Persidis ex India, narrata proxime a Iuba: dein eam navigationem, quae his annis comperta servatur hodie. Onesicriti et Nearchi navigatio nec (omnia) nomina habet mansionum, nec spatia: primumque Xylenopolis ab Alexandro condita, unde ceperunt exordium, iuxta quod flumen aut ubi fuerit, non satis explanatur. Haec tamen digna memoratu produntur. Arbis oppidum a Nearcho conditum in navigatione ea. Flumen Nabrum navium capax: contra insula distans LXX stad. Alexandria condita a Leonnato iussu Alexandri in finibus gentis, Argenus portu salubri. Flumen Tuberum navigabile, circa quod Pasirae. Deinde Ichthyophagi tam longo tractu, ut viginti dierum spatio praenavigaverint. Insula, quae Solis appellatur, et eadem cubile Nympharum, rubens, in qua nullum non animal absumitur, incertis causis. Origens: flumen Carmaniae Hytanis, portuosum et auro fertile. Ab eo primum septemtriones apparuisse adnotavere. Arcturum nec omnibus cerni noctibus, nec totis unquam. Achaemenidas usque illo tenuisse. Aeris et ferri metalla et arsenici et minii exerceri. Inde promontorium Carmaniae est, ex quo in adversa ora ad gentem Arabiae Macas Traiectus distat LM passuum. Insulae tres, quarum Oraculs [Organa] tantum habitatur aquosa, a continenti XXV M. passuum. Insulae quattuor iam in sinu ante Persida. Circa has hydri marini vicenum cubitorum adnatantes terruere classem. Insula Acrotadus: item Gauratae, in quibus Chiani gens. Flumen Hyperis in medio sinu Persico, onerariarum navium capax. Flumen Sitiogagus, quo Pasargadas septimo die navigatur. Flumen navigabile Heratemis: insula sine nomine. Flumen Granis, modicarum navium capax, per Susianen fluit: dextra eius accolunt Deximontani, qui bitumen perficiunt. Flumen Zarotis ostio difficili, nisi peritis: insulae duae parvae: inde vadosa navigatio palustri similis, per euripos tamen quosdam peragitur. Ostium Euphratis. Lacum, quem faciunt Eulaeus et Tigris iuxta Characem. Inde Tigri Susa. Festos dies ibi agentem Alexandrum invenerunt septimo mense postquam digressus ab iis fuerat Patalis, tertio navigationis. Sic Alexandri classis navigavit ... Euphrate navigari Babylonem e Persico mari CCCCXII M. [45]

39 (50) passuum tradunt Nearchus et Onesicritus. Qui vero postea scripsere, a Seleucia CCCCXL mill, Iuba a Babylone Characem CLXXV mill. passuum. Solin.

39a c. 60: Indis omnibus promissa caesaries, non sine fuco caerulei aut crocei coloris. Cultus praecipuus in gemmis; nullus funerum apparatus. Praeterea, ut Iubae et Archelai regum libris editum est, in quantum mores populorum dissonant, habitus quoque discrepantissimus est. Alii lineis, alii laneis peplis vestiuntur; pars nudi, pars obscaena tantum amiculati, plurimi et

flexibilibus libris circumdati. Plinius VI, 32: Sinus intimus, in quo Leanitae, qui nomen ei dedere. ^[5]

- 40 Regia eorum Agro, et in sinu Laeana, vel, ut alii, Aelana. Nam et ipsum sinum nostri Aelanticum scripsere, alii Aelenaticum, Artemidorus Aleniticum, Iuba Laeaniticum. Circuitus Arabiae a Charace Laeana colligere proditur quadragies septies centena LXX M. Iuba paullo minus quadragies centenis M. putat. Plinius VI, 33: A sinu Aelantico alter sinus, quem Arabes Aeant vocant, in quo Heroum oppidum est. ^[5]
- 41 Fuit et Cambysu inter Nelos et Marchadas, deductis eo aegris exercitus. Gens Tyra, Daneon portus: ex quo navigabilem alveum perducere in Nilum, qua parte ad Delta dictum decurrit, sexagies et bis centena mill. passuum intervallo (quod inter flumen et Rubrum mare interest) primus omnium Sesostris Aegypti rex cogitavit: mox Darius Persarum: deinde Ptolemaeus sequens: qui et duxit fossam latitudine pedum centum, altitudine XL, in longitudinem XXVII mill. D passuum usque ad Fontes amaros. Ultra deterruit inundationis metus, excelsiore tribus cubitis Rubro mari comperto, quam terra Aegypti. Aliqui non eam afferunt causam, sed ne immisso mari corrumperetur aqua Nili, quae sola potus praebet. Nihilominus iter totum terendo frequentatur a mari Aegyptio, quod est triplex: unum a Pelusio per arenas, in quo nisi calami defixi regant, via non reperitur, subinde aura vestigia operiente. Alterum vero duobus mill. passuum ultra Casium montem, quod a sexaginta mill. passuum redit in Pelusiacam viam. Accolunt Arabes Autei. Tertium a Gerrho (quod Adipson vocant) per eosdem Arabes sexaginta mill. passuum propius, sed asperum montibus, et inops aquarum. Eae viae omnes Arsinoen ducunt, conditam sororis nomine in sinu Charandra, a Ptolemaeo Philadelpho qui primus Troglodytice excussit, et amnem qui Arsinoen praefluit, Ptolemaeum appellavit. Mox, oppidum parvum est Aennum, pro quo alii Philoteram scribunt. Deinde sunt Azarei, ex Troglodytarum connubiis, Arabes feri. Insulae: Sapirene, Scytala: mox deserta ad Myoshormon, ubi fons Tarnos. Mons Aeas. Insula Iambe; portus multi. Berenice, oppidum matris Philadelphi nomine, ad quod iter a Copto diximus. Arabes Autei et Gebadei. Troglodytice, quam prisci Michoen, alii Midoen dixere. Mons Pentedactylos: insulae Stenae Deirae aliquot, Halonnesi non pauciores: Cardamine, Topazos, quae gemmae nomen dedit. Sinus insulis refertus: ex iis quae Mareu vocantur, aquosae: quae Eratonos, sitientes. Regum ii praefecti fuere. Introsus Candeï, quos Ophiophagos vocant, serpentibus vesci assueti, neque alia regio fertilior earum. Iuba, qui vedetur diligentissime prosecutus haec, omisit in hoc tractu (nisi et exemplarium vitium est) Berenicen alteram, quae Panchysos cognominata est: et tertiam, quae Epidires, insignem loco. ^[45]
- 41 (50) Est enim sita in cervice longe procurrente, ubi fauces Rubri maris VII mill. D passuum ab Arabia distant. Insula ibi Cytis, topazium ferens et ipsa. Idem VI, 34: Insula Diodori et aliae desertae: per continentem quoque deserta: oppidum Gaza, promontorium et portus Mossylicus, quo cinnamomum devehitur.
- 42 Hucusque Sesostris exercitum duxit ... A Mossylico promontorio Atlanticum mare incipere vult Iuba, praeter Mauritanias suas Gadeis usque navigandum Coro. Cuius tota sententia hoc in loco subtrahenda non est. A promontorio Indorum, quod vocatur Lepteara, ab aliis Drepanum, proponit recto cursu praeter Exustam, ad Malchu insulam quindecies centena mill. passuum esse. Inde ad locum, quem vocant Sceneos, CCXXV M. Inde ad insulam Adanu, centum quinquaginta mill. passuum. Sic fieri ad apertum mare decies octies centena LXXV mill. passuum. Reliqui omnes propter solis ardorem navigari posse non putaverunt. Quin et commercia ipsa infestant ex insulis Arabes Ascitae appellati, quoniam bubulos utros binos

sternentes ponte piraticam exercent sagittis venenatis. Gentes Troglodytarum idem Iuba tradit Therothoas a venatu dictos, mirae velocitatis: sicut Ichthyophagos, natantes seu maris animalia: Bargas, Zageras, Chalybas, Saxinas, Syrecas, Daremas, Domozaes. Quin et accolae Nili a Syene non Aethiopum populos sed Arabum esse dicit usque Meroen. Solis quoque oppidum, quod non procul Memphi in Aegypti situ diximus, Arabas conditores habere. Sunt et qui ulteriorem ripam Aethiopiae auferant, annectantque Africae; ripae autem incolere propter aquam. Nos relicto cuique intelligendi arbitrio, oppida quo traduntur ordine utrinque ponemus ... Iuba aliter: Oppidum in monte Megatichos, inter Aegyptum et Aethiopiam, quod Arabes Myrson vocaverunt. Deinde Tacompson, Aranium, Sesanium, Piden, Mamuda, Corambia, iuxta eam bituminis fontem: Hammodara, Prosda, Parenta, Mamia, Tessara, Gallas, Zoton, Graucomen, Emeum, Pidibotas, Hebdomecontacometas, Nomadas in tabernaculis viventes: Cysten, Pemmam, Gadagalen, Paloin, Primin, Nupsin, Daselin, Patin, Gambreves, Magasen, Segasmala, Cranda, Denna Cadeuma, Thena, Batha, Alana, Macum, Scammos, Goram in insula: ab iis Abala, Androcalim, Seren, Mallos, Agocen. Ex Africae latere tradita sunt eodem nomine Tacompsos altera, sive pars prioris, Magora, Sea, Edosa, Pelenaria, Pyndis, Magusa, Bauma, Linitima, Spintum, Sydopta, Gensora, Pindictora, Agugo, Orsima, Suasa, Maumarum, Urbim, Mulou, quod oppidum Graeci Hypaton vocarunt: Pagoagras, Zamnes, unde elephantia incipiunt: Mambliia, Berresa, Cetuma. ^[45]

42 (50) (Fuit quondam et Epis oppidum contra Meroen, antequam Bion scriberet, deletum.) Plinius H. ^[55]

43 N. V, 10: Ditionis Aegypti (Nilus) esse incipit a fine Aethiopiae Syene: ita vocatur peninsula mille passuum ambitu, in qua Castra sunt latere Arabiae: et ex adverso insulae IV Philae. DC M. passuum a Nili fissura, unde appellari diximus Delta. Hoc spatium edidit Artemidorus, et in eo CCL oppida fuisse: Iuba CCCC M. passuum. Idem VI, 27: Charax oppidum Persici sinus intimum, a qua Arabia Eudaemon cognominata excurrit, habitatur in colle manu facto inter confluentes, dextra Tigrin, laeva Eulaeum, III mill. ^[5]

44 passuum laxitate. Conditum est primum ab Alexandro Magno: qui colonis ex urbe regia Durine (quae tum interiit) deductis, militumque inutilibus ibi relictis, Alexandriam appellari iusserat: pagumque Pellaeum, a patria sua, quem proprie Macedonum fecerat. Flumina id oppidum expugnare. Postea Antiochus restituit, quintus regum, et suo nomine appellavit. Iterumque infestatum Pasines Sogdonaci filius, rex finitimorum Arabum, quem Iuba satrapen Antiochi fuisse false tradit, oppositis molibus restituit: nomenque suum dedit, e munito situ iuxta, in longitudinem III mill. passuum, in latitudinem paulo minus. Prius fuit a litore stadiis decem, et maritimum etiam ipsa inde portum habuit: Iuba vero prodente, L M pass. Nunc abesse a litore CXX M. legati Arabum nostrique negotiatores, qui inde venere, affirmant. Nec ulla in parte plus aut celerius proficere terrae fluminibus invectae. Magis id mirum est, aestu longe ultra id accedente non reperiuntur. Hoc in loco genitum esse Dionysium, terrarum orbis situs recentissimum auctorem, constat, quem ad commentanda omnia in Orientem praemisit Divus Augustus, ituro in Armeniam ad Parthicas Arabicasque res maiore filio. Non me praeterit, nec sum oblitus, sui quemque situs diligentissimum auctorem visum nobis in introitu huius operis. In hac tamen parte arma Romana sequi placet nobis, Iubamque regem, ad eundem Caium Caesarem scriptis voluminibus de eadem expeditione Arabica. Idem VI, 31: Insula Asgilia; gentes: Nocheti, Zurachi, Borgodi, Cataraei, Nomades. ^[35]

45 Flumen Cynos. Ultra navigationem incerta ab eo latere propter scopulos tradit Iuba, praetermissa mentione oppidi Omanorum Batrasabbes, et Omanae, quod priores celebrem

portum Carmaniae fecere; item Omnae et Athanae quae nunc oppida maxime celebrari a Persico mari nostri negotiatores dicunt. A flumine Canis, ut Iuba tradit, mons adusto similis. Gentes Epimaranitae; mox Ichthyophagi. Idem XXXII, 4: Iuba in his voluminibus, quae scripsit ad C. ^[10]

- 46 Caesarem Augusti filium de Arabia, tradit mitulos marinos ternas heminas capere. Cetos sexacentorum pedum longitudinis, et trecentorum sexaginta latitudinis in flumen Arabia intrasse, pinguique eius mercatores negotiatos, et omnium piscium adipe camelos perungi in eo situ, ut asilos ab his fugent odore. Idem VIII, 13: Generat eos et Aethiopia Indicis pares, vicenum cubitorum. ^[5]
- 47 Id modo mirum unde cristatos Iuba crediderit. Asachaei vocantur. Aethipes apud quos maxime nascuntur. Narratur in maritimis eorum quaternos quinosque inter se cratium modo implexos, erectis capitibus velificantes ad meliora pabula Arabiae vehi fluctibus. Idem XXXI, 15: Iuba in Troglodytis lacum, insanum malefica vi appellatum, ter die fieri amarum salsumque, ac deinde dulcem, totiesque etiam noctu, scatentem albis serpentibus vicenum cubitorum. ^[5]
- 48 Idem in Arabia fontem exsilire tanta vi, ut nulla mora pondus impactum respuat. Plinius VIII, 45: Hominum sermones imitari et mantichoram in Aethiopia auctor est Iuba.
- 50 Idem XII, 34: Folium olivae, verum crispus, et aculeatum; Iuba olusatri. Idem XII, 31: Iuba rex, iis voluminibus quae scripsit ad C.
- 51 Caesarem Augusti filium ardentem fama Arabiae, tradit contorti esse caudicis, ramis acerae maxime Pontici, succum amygdalae modo emittere: talesque in Carmania apparere, et in Aegypto satas studio Ptolemaeorum regnantium. Idem XII, 40: Peregrinos ipsa (sc. ^[5]
- 52 Arabia) mire odores et ad externos petit. Tanta mortalibus suarum rerum satietas est, alienarumque aviditas ... Petunt igitur in Elymaeos arborem bratum ... Petunt et in Carmanos arborem strobilum ad suffitus, perfusam vineo palmeo accendentes. Huius odor redit a cameris ad solum iucundus, sed aggravans capita, citra dolorem tamen. Hoc somnum aegris quaerunt. His commerciis Carrhas oppidum Aperuere, quod est illis nundinarium. Inde Gabbam omnes petere solebant, dierum viginti itinere, et Palaestinam Syriam: postea Characem peti coeptum ac regna Parthorum ex ea causa, auctor est Iuba. Mihi ad Persas etiam prius ista portasse quam in Syriam aut Aegyptum videntur, Herodoto teste, qui tradit singula millia talentum thuris annua pensitasse Arabes regibus Persarum. Idem XIII, 7: Et in Arabia languide dulces traduntur esse palmae: quanquam Iuba apud Scenitas Arabes praefert omnibus saporibus, quam vocant Dablan. ^[15]
- 54 Idem XIII, 9: Thebaidis fructus extemplo in cados conditur cum sui ardoris anima: ni ita fiat, celeriter expirat: marcescitque non retostus furnis. Ex reliquo genere plebeiae videntur. Syri et Iuba tragemata appellant. Idem XV, 28: Iuba auctor est quinquagenum cubitorum altitudine in Arabia esse eas. ^[5]
- 56 Idem XII, 52: Iuba tradit circa Troglodytarum insulas fruticem in alto vocari Isidis crinem, corallio similem, sine foliis: praecisum mutato colore in nigrum durescere: quum cadat, frangi. Item, alium qui vocatur charitoblepharon, efficacem in amatoriis: spathalia eo facere et monilia feminas: sentire eum se capi, durarique cornus modo, et hebetare aciem ferri. Quodsi fefellerint insidiae, in lapidem transfigurari. Idem XXV, 5: Et Iuba in Arabia herba revocatum ad vitam hominem tradit. ^[5]

Idem XII, 22: Eiusdem insulae (Tyli) excelsiore suggestu lanigeræ arbores alio modo quam Serum. His folia infaecunda: quæ, ni minora essent, vitium poterant videri. Ferunt cotonei mali amplitudine cucurbitas, quæ maturitate ruptæ ostendunt lanuginis pilas, ex quibus vestes pretiosos linteo faciunt. Arbores vocant gossympinos: fertilior etiam Tylo minore, quæ distat XM. pass. Iuba circa fruticem lanugines esse tradit, linteaque ea Indicis præstantiora Arabiae autem arbores, ex quibus vestes faciant, cynas vocari, folio palme simili. Idem XXXIII, 40: Iuba minium nasci et in Carmania tradit, Timagenes et in Aethiopia. [10]

- 60 Idem XXV, 22: Sandaracham et ochram Iuba tradit in insula Rubri maris Topazo nasci. Idem XXXVI, 9: In Arabia quoque esse lapidem vitri modo translucidum, quo utuntur pro specularibus, Iuba auctor est.
- 62 Idem XXXVII, 9: Iuba auctor est et in quadam insula Rubri maris ante Arabiam sita nasci (crystallum), quæ Necron vocetur, et in ea, quæ iuxta gemmam topazion ferat, cubitalemque effossam a Pythagora ptolemaei regis præfecto. Plinius XXXVII, 18: Aethiopici (smaragdi) laudantur, a Copto dierum trium itinere, ut auctor est Iuba, acriter virides, sed non facile puri aut concolores. [5]
- 63b Idem ibid.: Iuba est auctor smaragdum, quem cholan vocant, in Arabia aedificiorum ornamentis includi, et lapidem, quem alabastriten Aegyptii vocant. Complures vero e proximo, Laconicos in Taygeto monte erui, Medicis similes, et alios in Sicilia. Idem XXXVII, 32: Iuba Topazon insulam in Rubro mari a continente diei navigatione abesse tradit, nebulosam et ideo quaesitam saepe navigantibus, ex ea causa nomen accepisse. [5]
- 64 Topazin enim Troglodytarum lingua significationem habere quaerendi. Ex hac primum importatam Berenicae reginae, quæ fuit mater sequentis Ptolemaei (Philadelphi), a Philemone præfecto regis, ac mire placuisse, et inde factam statuam Arsinoæ Ptolemaei Philadelphi uxori quattuor cubitorum, sacratam in delubro, quod aureum cognominabatur. Idem XXXVII, 35: India . [10]
- 65 .. generat et Nilion, fulgore hebeti ac brevi, et quum intueare, fallaci ... Iuba in Aethiopia gigni tradit in litoribus amnis, quem Nilum vocamus, et inde nomen trahere. Aelian. [5]
- 66 N. A. XV, 8: Ἀριστος ἄρα ὁ Ἰνδικὸς (μάργαρος) γίνεται, καὶ ὁ τῆς θαλάττης τῆς Ἐρυθρᾶς. Γίνεται δὲ καὶ κατὰ τὸν ἑσπέριον ὠκεανὸν ἔνθα ἡ Βρεττανικὴ νῆσός ἐστι· δοκεῖ δὲ πως χρυσωπότερος ἰδεῖν εἶναι, τὰς τε αὐγὰς ἀμβλυτέρας ἔχων καὶ σκοτωδεστέρας. Γίνεσθαι δὲ φησιν Ἰόβας καὶ ἐν τῷ κατὰ Βόσπορον πορθμῷ, καὶ τοῦ Βρεττανικοῦ ἡττάσθαι αὐτὸν, τῷ δὲ Ἰνδῷ καὶ τῷ Ἐρυθραίῳ μηδὲ τὴν ἀρχὴν ἀντικρίνεσθαι. Ὁ δὲ ἐν Ἰνδίᾳ χερσαῖος οὐ λέγεται φύσιν ἔχειν ἰδίαν, ἀλλὰ ἀπογέννημα εἶναι κρυστάλλου, οὐ τοῦ ἐκ τῶν παγετῶν συνισταμένου, ἀλλὰ τοῦ ὀρυκτοῦ. Plinius IX, 56: Iuba tradit Arabicis concham esse similem pectini insecto, hirsutam echinorum modo; ipsum unionem in carne, grandini similem. [10]
- 68 (τ) PHYSIOLOGA. Fulgentius Myth. II, 4: Concha etiam marina pingitur (Venus) portari, quod huius generis animal toto corpore simul aperto in coitu misceatur, sicut Iuba in Physiologis refert. Plinius X, 61: Nec Diomedes præteribo aves: Iuba catarractas vocat, eis esse dentes oculosque igneo colore, cetero candidis, tradens. [1]
- 69 Geoponic. XV, 2: Ἰόβας δ' ὁ βασιλεὺς Λιβύων ἐν λάρνακι ξυλίνῃ φησὶ δεῖν ποιεῖσθαι μελίσσας. ΠΕΡΙ ΓΡΑΦΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙ ΖΩΓΡΑΦΩΝ.
- 71 (τ) LIBER SECUNDUS. Harpocratio v. Πολύγνωτος. Περὶ Πολυγνώτου τοῦ ζωγράφου, Θασίου μὲν τὸ γένος, υἱοῦ δὲ καὶ μαθητοῦ Ἀγλαοφώντος, τυχόντος δὲ τῆς Ἀθηναίων πολιτείας ἦτοι ἐπεὶ

τὴν Ποικίλῃν στοὰν ἔγραψε προῖκα, ἥ, ὡς ἕτεροι, τὰς ἐν τῷ θησαυρῷ καὶ τῷ Ἀνακείῳ γραφάς, ἱστορήκασιν ἄλλοι τε καὶ Ἀρτέμιων ἐν τῷ Περὶ ζωγράφων καὶ Ἰόβας ἐν τοῖς Περὶ γραφικῆς. E LIBRO OCTAVO. ^[5]

- 72 (t) Harpocratio: Παρράσιος. Ὅτι μὲν ζωγράφος Παρράσιος, παντὶ δῆλον. Ἰόβας δὲ ἐν ἡ' Περὶ ζωγράφων διεξέρχεται τὰ περὶ τὸν ἄνδρα, φησὶ δ' αὐτὸν εἶναι υἱὸν καὶ μαθητὴν Εὐήνορος, Ἐφέσιον δὲ τὸ γένος. ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ. ^[1]
- 73a (t) E LIBRO QUARTO. Athenaeus IV: Καὶ τὸ τρίγωνον δὲ καλούμενον ὄργανον Ἰόβας ἐν τετάρτῳ Θεατρικῆς ἱστορίας Σύρων εὖρημά φησιν εἶναι, ὡς καὶ τὸν καλούμενον λυροφοίνικα σαμβύκην. Hesychius: Σαμβύκη, οὐ μόνον τὸ μουσικὸν ὄργανον, οὐ μέμνηται Ἰόβας, ἀλλὰ καὶ πολιορκητικὸν, οὗ Βίτων. ^[1]
- 73c Idem ib.: Ἰόβας μὲν γὰρ ἐν τῷ προειρημένῳ συγγράμματι Αἰγυπτίους φησὶ λέγειν τὸν μόνον αὐλὸν Ὀσίριδος εἶναι εὖρημα, καθάπερ καὶ τὸν καλούμενον φώτιγγα πλαγίαυλον. Hesych.
- 74 : Κλώπεια, ὄρχησός τις, ὡς Ἰόβας ἐν τετάρτῳ Θεατρικῶν. LIBER DECIMUS SEPTIMUS.
- 75 (t) Photius cod. 161: ἐκ τῆς Ἰόβα τοῦ βασιλέως Θεατρικῆς ἱστορίας ἑπτακαίδεκάτου λόγου. Schol. ^[1]
- 76 Aristoph. Thesmoph. 1175: Βαρβαρικὸν καὶ Περσικὸν ὄρχημα ὄκλασμα καλεῖται, περὶ οὗ Ἰόβας μακρὸν πεποιήται λόγον ἐν τοῖς Περὶ τῆς θεατρικῆς ἱστορίας, ὥστε λελύσθαι τὴν Σελεύκου πρότασιν. Προτείνει γὰρ ἐν τῷ πρὸς Ζήνωνα προτατικῷ τὸ Περσικὸν ὄρχημα. Athenaeus IV: Τὸ δὲ ψαλτήριον, ὡς φησιν Ἰόβας, Ἀλέξανδρος ὁ Κυθήριος συνεπλήρωσε χορδαῖς, καὶ, ἐγγηράσας τῇ Ἐφεσίων πόλει, ὡς σοφώτατον τῆς ἑαυτοῦ τέχνης τουτὶ τὸ εὖρημα ἀνέθηκεν ἐν Ἀρτέμιδος. ^[5]
- 77 Μνημονεύει δ' ὁ Ἰόβας καὶ τοῦ λυροφοίνικος καὶ τοῦ ἐπιγονείου, ὃ νῦν, εἰς ψαλτήριον ὄρθιον μετασχηματισθὲν, διασώζει τὴν τοῦ χρησαμένου προσηγορίαν. Ἦν δ' ὁ Ἐπίγονος φύσει μὲν Ἀμβρακιώτης, δημοποίητος δὲ Σικυώνιος· μουσικώτατος δ' ὢν, κατὰ χεῖρα δίχα πλῆκτρον ἔψαλλε. Proverb. ^[10]
- 78 Appendix I, 56: Βλίτυρι καὶ σκινδαψός· ταῦτα παραπληρώματα λόγων, εἰσὶ δὲ καὶ παροιμιώδη. Ἰόβας δὲ τὸν σκινδαψὸν ὄργανον λέγει μουσικόν, τὸ δὲ βλίτυρι χορδῆς μίμημα. Athenaeus IV: Τῶν δ' ἐλύμων αὐλῶν μνημονεύει καὶ Καλλιᾶς ἐν Πεδήταις. ^[5]
- 79 Ἰόβας δὲ τούτους Φρυγῶν εἶναι εὖρημα, ὀνομάζεσθαι δὲ καὶ σκυταλίας, κατ' ἐμφέρειαν τοῦ πάχους. Χρησθαι δ' αὐτῶν καὶ Κυπρίους φησὶ Κρατῖνος ὁ νεώτερος ἐν Θηραμένει. Idem IV: Θηβαίων δ' εὖρημά φησιν εἶναι Ἰόβας τὸν ἐκ νεβροῦ κώλων κατασκευαζόμενον αὐλόν. ^[5]
- 81 Idem I: Ἐκαλεῖτο δὲ φαινίνδα ἀπὸ τῆς ἀφέσεως τῶν σφαιριζόντων· ἢ ὅτι εὐρετῆς αὐτῆς, ὡς φησιν Ἰόβας ὁ Μαυρούσιος, Φαινέστιος ὁ παιδοτρίβης. Καὶ Ἀντιφάνης· «Φαινίνδα παίζων ἦεις ἐν Φαινεστίου.» Athenaeus XIV: Ἐν δὲ τῷ πρώτῳ τῆς Ἀτθίδος Κλείδημος φῶλον ἀποφαίνει μαγείρων ἐχόντων δημιουργικὰς τιμὰς, οἷς καὶ τὸ πλῆθος ἐνεργεῖν ἔργον ἦν.
- 82 Οὐκ ἀπεικώτως δὲ καὶ Ἀθηνίων ἐν Σαμόθραξιν, ὡς φησιν Ἰόβας, μάγειρον εἰσάγει φυσιολογοῦντα διὰ τούτων· Οὐκ οἶσθ', ὅτι πάντων ἡ μαγειρικὴ τέχνη πρὸς εὐσέβειαν πλεῖστα προσενήνεχθ' ὅλως; B. Τοιοῦτόν ἐστι τοῦτο; A. Πάννυ γε, βάρβαρε. Τοῦ θηριώδους καὶ παρασπόνδου βίου ἡμᾶς γὰρ ἀπολύσασα καὶ τῆς δυσχεροῦς ἀλληλοφαγίας, ἥγαγ' εἰς τάξιν τινὰ, καὶ τουτονὶ περιῆψεν ὃν νυνὶ βίον ζῶμεν. B. Τίνα τρόπον; A. Πρόσεχε, κἀγὼ σοι φράσω. Ἀλληλοφαγίας καὶ κακῶν ὄντων συχνῶν, γενόμενος ἄνθρωπος τις οὐκ ἀβέλετος θύσας ἱερεῖον πρῶτος ὥπτησεν κρέας. Ὡς δ' ἦν τὸ κρέας ἡδίων ἀνθρώπου κρεῶν, αὐτοὺς μὲν οὐκ ἐμασῶντο, τὰ δὲ βοσκήματα θύοντες ὥπτων. Ὡς δ' ἅπαξ τῆς ἡδονῆς ἐμπειρίαν τιν' ἔλαβον,

ἀρχῆς γενομένης ἐπὶ πλεῖον ἠῦξον τὴν μαγειρικὴν τέχνην. Ὅθεν ἔτι καὶ νῦν τῶν πρότερον μεμνημένοι τὰ σπλάγχνα τοῖς θεοῖσιν ὀπτῶσιν φλογί, ἄλλας οὐ προσάγοντες· οὐ γὰρ ἦσαν οὐδέπω εἰς τὴν τοιαύτην χρῆσιν ἐξευρημένοι. Ὡς δ' ἦρες' αὐτοῖς ὕστερον, καὶ τοὺς ἄλλας προσάγουσιν ἤδη, τῶν ἱερῶν γεγραμμένων, τὰ πάτρια διατηροῦντες, ἅπερ ἡμῖν μόνα ἄσασιν ἀρχὴ γέγονε τῆς σωτηρίας, τὸ προσφιλοτεχνεῖν, διὰ τε τῶν ἡδυσμάτων ἐπὶ πλεῖον αὔξειν τὴν μαγειρικὴν τέχνην. Β. Καινὸς γάρ ἐστιν οὗτοσι Παλαίφατος. Α. Μετὰ ταῦτα γαστρίον τις ὠνθυλευμένον προϊόντος εἰσηνέγκατ' ἤδη τοῦ χρόνου· ἐρίφιον ἐτακέρωσε, πνικτῶ διέλαβεν, περικομματῶ διεγίγγρας' ὑποκρούσας γλυκεῖ, ἰχθὺν παρεισεκύκλησεν οὐδ' ὀρώμενον, λάχανον, τάριχος πολυτελές, χόνδρον, μέλι. Ὡς πολὺ τι διὰ τὰς ἡδονὰς, ἃς νῦν λέγω, ἀπεῖχ' ἕκαστος τοῦ φαγεῖν ἂν ἔτι νεκροῦ, αὐτοῖς ἅπαντες ἡξίουσιν συζῆν, ὄχλος ἡθορίζετ', ἐγένονθ' αἱ πόλεις οἰκούμεναι διὰ τὴν τέχνην, ὅπερ εἶπα, τὴν μαγειρικὴν. Β. Ἄνθρωπε χαῖρε, περὶ πόδ' εἴ τῳ δεσπότη. Α. Καταρχόμεθ' ἡμεῖς οἱ μάγειροι, θύομεν, σπονδὰς ποιοῦμεν, τῳ μάλιστα τοὺς θεοὺς ἡμῖν ὑπακούειν, διὰ τὸ ταῦθ' εὐρηκέναι τὰ μάλιστα συντείνοντα πρὸς τὸ ζῆν καλῶς. Β.

[45]

82 (50) Ὑπὲρ εὐσεβείας οὖν ἀφείς παῦσαι λέγων. Α. Ἥμαρτον. Β. Ἀλλὰ δεῦρό μοι ξυνείσιθι ἐμοὶ, τά τ' ἔνδον εὐτρεπῇ ποίει λαβών. ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ.

83 Athenaeus VIII: Ὁψοφάγος δ' ἦν καὶ Λεοντεὺς ὁ Ἀργεῖος τραγωδός, Ἀθηνίωνος μὲν μαθητῆς, οἰκέτης δὲ γενόμενος Ἰόβα τοῦ Μαυρουσίων βασιλέως, ὥς φησιν Ἀμάραντος ἐν τοῖς Περὶ σκηνῆς, γεγραφέναι φάσκων εἰς αὐτὸν τόδε τὸ ἐπίγραμμα τὸν Ἰόβαν, ὅτε κακῶς τὴν Ὑψιπύλῃν ὑπεκρίνατο· Μή με Λεοντῆος τραγικοῦ κιναρῆφάγου ἦθος λεύσσω· Ὑψιπύλῃς ἐς κακὸν ἦτορ ὄρα. Ἥμην γάρ ποτ' ἐγὼ Βάκκῳ φίλος, οὐδέ τιν' ὥδε γῆρυν χρυσολόβοις οὔασιν ἡγάσατο. Νῦν δέ με χυτρόποδες, κέραμοι καὶ ξηρὰ τάγηννα χήρωσαν φωνῆς, γαστρί χαριζόμενον. ΟΜΟΙΟΤΗΤΕΣ. [10]

84 Athenaeus IV: Ζητητέον δὲ, εἰ καὶ ὁ τραπεζοκόμος ὁ αὐτός ἐστι τῳ τραπεζοποιῳ. Ἰόβας γὰρ ὁ βασιλεὺς ἐν ταῖς Ὀμοιότησι τὸν αὐτὸν εἶναι φησι τραπεζοκόμον καὶ τὸν ὑπὸ Ῥωμαίων καλούμενον στρούκτωρα, παρατιθέμενος ἐκ δράματος Ἀλεξάνδρου, ὃ ἐπιγραφὴ Πότος· Εἰς αὔριόν με δεῖ λαβεῖν αὐλητρίδα· τραπεζοποιὸν δημιουργὸν λήψομαι. Ἐπὶ τοῦτ' ἀπέστειλ' ἐξ ἀγροῦ μ' ὁ δεσπότης. Ἐκάλουν δὲ τραπεζοποιὸν τὸν τραπεζῶν ἐπιμελητὴν καὶ τῆς ἄλλης εὐκοσμίας. Ε LIBRO QUINTODECIMO. [10]

85 (τ) Hesych.: Κάρτη, εἶδος ἱματίου· παρὰ Ἰώβ ἐν πεντεκαίδεκάτῳ Περὶ ὁμοιοτήτων. ΠΕΡΙ ΦΘΟΡΑΣ ΛΕΞΕΩΣ. [1]

86 (τ) Ε LIBRO SECUNDO. Photius et Suidas: Σκομβρίσα ι , παρὰ Ἰόβα ἐν β' Φθορᾶς λέξεως, παιδιᾶς ἀσελγοῦς εἶδος ἀποδίδεται καὶ κατὰ τὸ ἦτρον πλατεῖ τῳ ποδὶ πλήσσοντος ὡς φόφον ἐργάσασθαι. Etym. [1]

87 Μ: Διόνυσος .. οἱ δὲ Δεύνυσον, ἐπειδὴ βασιλεὺς ἐγένετο Νύσσης· δεῦνον δὲ τὸν βασιλέα λέγουσιν οἱ Ἰνδοὶ, ὡς Ἰόβας. Hesych.

88 Βρίγες, οἱ μὲν Φρύγες· οἱ δὲ βάρβαροι· οἱ δὲ σολοικισταί· Ἰόβας δὲ ὑπὸ Λυδῶν φαίνεται Βρίγα λέγεσθαι τὸν ἐλεύθερον. SEDIS INCERTAE.

89 Hesych.: Κυλικίας, ιδιώτης, ἀπὸ τόπου. Ἰόβας. Hesych.

90 Τερέβινθος, πόλις. Ἰώβ (Ἰόβας?). Herodian.

91a : Κάνωβο ς. Οὐδὲν εἰς βορσὴν λήγον ὑπὲρ δύο συλλαβὰς τῳ ω παραλήγεται, ἀλλὰ μόνον ὁ κάνωβος· τὸ γὰρ παρὰ τοῦ Ἰώβα (sic) κείμενον βαρβαρικὸν ὄνομα ναβωμὸς διὰ τοῦ μ γράφεται. Servius ad Verg.

91b

Aen. V, 522 [obiicitur]: Superius (IV, 549) de his particulis secundum Iubam artigraphum tractavimus. Ad lib.

^{91c} IV, 549 Servius ita: Ob naturaliter brevis est sicut et RE et AD ; sed plerumque producuntur hac ratione: obicio, reicio, adicio; i habent vocalem sequentem quae per declinationem potest in consonantem transire; ut objeci, rejeci. Ergo etiam antequam transeat, interdum fungitur officio consonantis, et praecedentem loangam facit. Priscianus De metris Terent. ^[5]

^{91d} : Iuba ideo in secundo et quarto et sexto loco iambos non recepit nisi a brevi incipientes, quia in his locis feriuntur per coniugationem pedestrium metrorum. Et vult extrema pars pedum iambicorum celerior esse quomodo et ipsi iambi. ^[5]